OPSTANDING

EEN PAASCHVERHAAL DOOR
JOB STEYNEN.

Dat jaar viel het Paaschfeest laat, en de lente weerde zich al wakker. Het jonge groen was alomuitgebot, de vogels tjoepten in de heggen, die al goed in hun gebladert zaten, en de zoete zonne zegende en vergulddo vanher de gansche lieve wereld. In hunne Zondagsche kleeren, de armen ineenengestrengeld, kuierden de jonge boerinnen af en aan, met bleuzende kaken, en een lach en een stem als van kwinkelende vinken. De boeren, oud en jong, kneuterden in de zon samen, en klabetterden luid en lustig vóor de herbergen, waar al lange tafels en banken buitengeschoven stonden. De blauwe smoor wolkte uit hunne pijpen den blauwen stillen hemel in. Het dorp had een feestelijk aanzien.

Geeuwend en rekkend rees de Dolle overeind van zijn slaapplaats: een laag afgestoken hooischelf op den grooten pachthof van boer Synts. Slaapdronken liep hij naar de beek, waarin het scheprad klaterde, en zich diep overbuigend, wiesch hij zich den kop, en schudde zich en streek met de handen de waterperels uit het haar en van de beenige koonen. Dan trad hij opnieuw naar de hooimijt, nam er zijn bombazijnen wambuis, schoot het aan, en wandelde onverschillig de groote baan op, dorpwaarts. Even later wilde hij omkeeren, stond stil, aarzelde, trad vooruit, aarzelde weer eens, en had zich dan blijkbaar overwonnen, want hij zette met vasten stap zijn weg naar het dorp voort.

Waar de norsche, havelooze kerel voorbijkwam, werd hij seffens herkend; de menschen zagen elkander eens snel aan, schudden beteekenisvol het hoofd, of mompelden woorden van verbazing en schrik. Een oud moedertje sloeg een kruis als ware de booze zelf daar langs haar stulp afgekomen.

— Was het den Dolle niet, die daar langsheen kwam? vroeg bezorgd een boerinne, die op haar Paaschbest, met een snoer koralen om den hals en een juweelen ringsken aan elken van haar vette vingers, een luchtje cheppen kwam aan de open deur.

— Ja, het is hem, bevestigde met een donkeren blik haar echtgenoot, — maar ik wilde, dat het niet zoo was. Wat komt hij hier om ons schoone Paaschfeest te schenden?

— Ja, daar komt niet veel goeds van, kloeg de verschrikte vrouw, — dat gaat een plezante Paschen worden voor zijn arme ouders, en voor Eefke. — Hopen wij dat hij aan de andere zij het dorp weer verlaten zal, en naar Beersel verder trekken...

— Het zou wat, het zou wat, bromde de boer, — neen, dan kent ge den jonkman niet. Of denkt ge, dat hij zoomaar bij toeval zijn geboorteplaats vandaag bezoeken komt nadat hij ruim een jaar is weg geweest; en ver. Ciske van den mulder heeft hem op Sint Aagten te velde zien werken in den herfst... Neen, gij gaat een slecht spel zien op den dag van vandaag.

— God beware ons, zei zuchtende de vrouw, en ging zich voor de Hoogmis aankleeden in de kleine opkamer.

De boer keek den zonderlingen zwerver na, tot deze om den hoek van het marktplein bij het Lieve-vrouwe-kapelleke verdween. — Als hij, zoo fier en onverschillig als hij groot was, langs de huizen stapte, weken de meiskens schichtig voor hem uit, om hem beduusd van terzijde aan te blikken; de mannen zwegen bij zijn aanblik, sommigen bezagen hem tartend vierkant in het gezicht; anderen gebaarden hem niet te bemerken; weer anderen staken de koppen bijeenen, en monkelden sarrend om zijn grimmig wezen en havelooze kleeding. Maar vreugd vond er geen aan zijn plotselinge verschijnen, daar, zonder reden, in zijn dorp; het scheen wel of zijn aanwezigheid daar de ware feestpret van den Paaschmorgen verstoord had. Een algemeene gedruktheid leek wel met den zwerver het dorp binnen gekomen. Sedert hij was gezien, leek er een onheilspellende somberheid over allen en alles te dreigen. En de kerel wist het; hij voelde en besefte den wrok en den schrik om hem henen, en als om allen te hoonen, zoo wierp hij telkenmale een blik vol onverholen leedvermaak uit de hardblauwe heldere oogen naar de ontdane dorpsgenooten, en lachte daarbij met de jonge, witte tanden.

— We gaan zijn ouders waarschuwen, zei een struische knaap, en trok met een paar kameraden af, — opdat de oude menschen hun deur bijtijds kunnen afsluiten. — — Ach wat, riep een der mannen hem tegen, — ach wat gij. Daarvoor komt hij niet hier. Bij die straatarme menschen zal hij niet aanloopen. Hij heeft gezworen, er geen voet meer in huis te zullen zetten, en wat zoo'n knaap als hij zweert, dat houdt hij. Geloof me.

— Daar is Eefke, daar is Eefke, fluisterde zenuwachtig een ander, en wees naar een beeldschoone deerne in een stemmig kleedje, die dwars over het plein ter kerke stapte, — we zullen haar waarschuwen gaan; dat ze hem ontwijken kan, den slechten, ontrouwen vrijer... — En hij liep op het schoone meisje toe, dat blozend hem ontweek.

— Eefke, Eefke, zei de jonkman geheimzinnig, — den Dolle is in de stad. Wees op uw hoede. — Het meisje bestorf als een doek. — Wie zegt u dat? beefde haar heldere stem.

— Zie ginds; ge kunt hem vanhier op den rug zien, antwoordde de jonkman, en boog zich tot haar over, vertrouwelijker dan haar wel lief was, want ze schoof een stap op zijde. Maar ze keek doodelijk verschrikt in de richting, die zijn uitgestrekte vinger wees. En ze zag haar vroegeren minnaar juist de stoep van „Den spijtigen Duivel" betreden, en de smalle herbergdeur binnengaan.

— Heer in den Hemel, kreet ze nauw hoorbaar, en bevend zette ze haar tocht naar de kerk voort. Rondomme vanuit de huizen en herbergen aan het marktplein had men nieuwsgierig uitgezien, hoe Eefke zich wel houden zou, want het schoone meisje werd door alle dorpelingen, vooral door de jongen, vergood; en niets had die menschen meer bevreemd dan dat zij alle vrijers uit het dorp, tot de beste partijen toe, steeds afgewezen had. Alleen den Dolle niet: met dien had ze, hoe kort ook, wat nader omgang gehad, ondanks de moeite, die een ieder deed om dien omgang te verbreken, want wat voor goeds kon daar ooit groeien uit 'n huwelijk, tusschen de zedige, voorbeeldige jongedochter, en den deugniet, die van de herbergen en slecht gezelschap hield; die nu hier dan daar als daglooner in den omtrek diende, hier eens werd weggejaagd, daar weer zelf uitsneed zonder een woord, maar het nergens hield vanwege zijn wilde wangedrag; die overal waar hij kwam twist en tweedracht met zich het huis inbracht, waarbij hij zich zoo woest weerde, dat hij tot ver in den omtrek den bijnaam van den Dolle gekregen had, en waarlijk niet zonder grond. Wèl moest gezegd, dat z'n gedrag tijdens hun omgang veel beter dan voordien was geweest, doch hoe kort had deze geduurd. Omtrent hun scheiding waren de zonderlingste geruchten in omloop geweest; sommigen zeiden, dat hij haar op het hoofd geslagen had, en schreven daaraan een zekere versuftheid toe, die haar sedert zijn vertrek was eigen geweest; anderen beweerden, dat hij haar onder de vreeselijkste bedreigingen had doen zweren, nooit met een ander te trouwen; zij had dan ook nimmer eenige toenadering getoond ook bij de vleiendste aanzoeken van welgestelde jonge boeren, en was zich meer en meer gaan afzonderen in haar ingetogenheid en vromen levenswandel, zoozeer zelfs, dat velen meenden, dat zij wel spoedig het ordekleed der Franciscanessen aan zou nemen en in het nabije klooster gaan. Maar niemand wist er het ware van, en juist dit leek die genegenheid voor het goede, lieve meisje nog aan te wakkeren, terwijl daarentegen de afschuw voor haar ontrouwen minnaar groeide.

VOORJAAR

Vanaf den dag van zijn vertrek vreesde men een of andere gruwelijke ontknooping van dit drama. Geen wonder dus, dat de gemoederen zeer bewogen waren, nu op dezen Paaschdag daar zoo plotseling den Dolle in het dorp was verschenen. — In „den spijtigen Duivel", waar bij zijn binnenkomen de waard hem verbaasd en wat verschrikt aanzag, vroeg hij om een kom koffie en brood. Dat werd hem ietwat aarzelend gebracht, en terwijl hij, lomp aan een tafel neergevallen, het brood in de koffie sopte, gleed de waard wat nader, en vroeg op quasi-lossen toon, wat hij eigenlijk wel in het dorp kwam doen. De woesteling lichtte het hoofd op, keek met de hardblauwe oogen den man aan, en zweeg. Als hij zijn eten op had, sprong hij overeind, stond op, en beet den waard toe: Wat ik hier doen kom? Ik kom, als ge 't dan weten wilt, hier eens